

به نام خدا آیین نامه پنجمین جایزه فرهنگستان به مطبوعات

مقدمه

یکی از وظایف مهم رسانه‌ها انتقال درست پیام به بهترین شکل در کمترین زمان است. زبان به‌عنوان ابزار ارتباطی نقش بسیار مهمی در این زمینه ایفا می‌کند. کاربرد درست زبان برپایه قواعد آن و با استناد به اصول و مبانی نگارش، نخستین و مهم‌ترین وظیفه هر رسانه است. فرهنگستان زبان و ادب فارسی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باهدف کمک به ارتقای جایگاه زبان فارسی و با توجه به لزوم ایجاد زمینه‌های مناسب برای رشد و اعتلای زبان مطبوعات، هر سال جایزه‌ای به نشریات مکتوب و الکترونیکی منتخب اهدا می‌کنند.

تشکیلات

۱. شورای سیاست‌گذاری: رئیس فرهنگستان، معاون مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سه عضو شورای فرهنگستان، نماینده معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیر گروه آموزش زبان و ادبیات فارسی فرهنگستان.

وظایف: تعیین سیاست‌های کلی همچون تصویب شیوه‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌ها، تعیین نوع و تعداد نشریات و جوایز، شیوه انتخاب داوران.

۲. کارگروه: سه عضو شورای فرهنگستان، نماینده معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دبیر جایزه و یک کارشناس گروه آموزش زبان و ادبیات فارسی، یک نفر از ویراستاران برجسته کشور با سابقه مطبوعاتی به انتخاب معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

وظایف: تدوین شیوه‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌ها، پیشنهاد نوع و تعداد نشریات و جوایز، تعیین صلاحیت داوران، انتخاب مصداق‌ها و تعیین نحوه بررسی آثار و تصمیم‌گیری در کلیه امور جایزه.

داوران

ویراستاران خبره فرهنگستان به پیشنهاد گروه‌های علمی و تأیید کارگروه.

دامنه انتخاب

ردیف	عنوان	دامنه انتخاب
۱.	روزنامه سراسری	۳۰ روزنامه اول
۲.	روزنامه استانی	۱۰ روزنامه استانی اول
۳.	روزنامه ورزشی	تمامی روزنامه‌های ورزشی

۴.	خبرگزاری‌های عمومی	۵ خبرگزاری
۵.	خبرگزاری‌های تخصصی	۵ خبرگزاری
۶.	پایگاه خبری	۳۰ پایگاه اول
۷.	نشریات فرهنگی اجتماعی	تمام مجلات با ضریب کیفی بالای ۷۰ درصد
۸.	نشریات مروج علم برای عموم	تمام نشریات این حوزه

تبصره: رسانه‌هایی در داوری شرکت داده می‌شوند که در طرح رتبه‌بندی مطبوعات شرکت کرده باشند و تمامی انتخاب‌ها بر اساس فهرست اعلامی معاونت محترم مطبوعاتی است.

معیارهای ارزیابی

شامل نکات مربوط به ویرایش فنی و زبانی به شرح جدول زیر است:

ردیف	مصادق	نمره منفی
۱	حذف بی‌قرینه فعل	۱۰
۲	دوری اجزای فعل مرکب	۵
۳	کاربرد نامناسب فعل	۱۰
۴	ناهماهنگی نهاد و فعل	۵
۵	مجهول‌نویسی با تصریح بر عامل	۵
۶	شکسته‌نویسی و کاربرد عامیانه زبان	۵
۷	کاربردهای نامناسب صفت	۵
۸	کاربردهای نامناسب ضمائر	۵
۹	کاربردهای نامناسب قید	۵
۱۰	کاربرد قواعد عربی برای واژه‌های فارسی	۵
۱۱	کاربردهای نامناسب حرف اضافه	۱۰
۱۲	رای زائد و نابجا	۱۰
۱۳	کاربرد نامناسب حرف ربط	۵
۱۴	درازنویسی	۱۰

۱۵	حشو و تکرار	۱۰
۱۶	ابهام	۱۰
۱۷	انسجام نداشتن متن	۱۰
۱۸	استفاده نکردن از برابره‌های مصوب فرهنگستان	۲۰
۱۹	غلط‌های املایی، حروف‌نگاری و فاصله‌گذاری نادرست	۱۵
۲۰	رعایت نکردن قواعد جدانویسی و پیوسته‌نویسی	۱۰
۲۱	نشانه‌گذاری نادرست	۱۰
۲۲	تعايير نامناسب بیگانه	۱۰
۲۳	امتیاز ویژه	۱۰
جمع		۲۰۰

توضیح

۱. به ازای هر کاربرد نادرست یک نمره منفی داده می‌شود.
۲. در موارد نادرست که تکرار می‌شوند، فقط یک‌بار امتیاز کم می‌شود.
۳. در داوری، تفاوت‌های زبان روزنامه‌نگاری در خبر که مبتنی بر سرعت است با زبان مقاله‌نویسی، رعایت می‌شود.

منابع مورد استناد داوران

۱. فرهنگ املایی خط فارسی؛ ۲. دستور خط فارسی؛ ۳. واژه‌های مصوب فرهنگستان (۱۳ جلد).
- توضیح: هر سه منبع به صورت برخط در وبگاه فرهنگستان به نشانی: <http://www.persianacademy.ir> در دسترس است.

بررسی آثار

۱. هر اثر را دو داور بر اساس برگه ارزیابی و معیارهای تعیین‌شده بررسی می‌کنند و نتیجه بررسی در کارگروه مطرح و در مورد آن تصمیم‌گیری می‌شود.
۲. مبنای بررسی آثار در روزنامه‌ها، انتخاب تصادفی یک خبر تولیدی و دو مطلب از بخش‌های صفحه اول، گزارش، سرمقاله، مقاله، مصاحبه (جمعاً حدود ۲۰۰ جمله) و در خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری، انتخاب تصادفی دو خبر تولیدی از بخش خبر خواهد بود.

۳. انتخاب‌های تصادفی از همه روزنامه‌ها متعلق به روز واحد خواهد بود. روزنامه‌هایی که نسخه‌ای از روز اعلام شده را به ستاد ذیربط مستقر در فرهنگستان نرسانند به مرحله داورى راه نمی‌یابند.

۴. به رسانه‌هایی که دوره‌های مورد تأیید فرهنگستان در زمینه درست‌نویسی یا ویرایش برای روزنامه‌نگاران خود برگزار می‌کنند (بسته به شرح دروس، نفر، ساعت و سطح مدرسان) به ازای هر دوره، ۵ امتیاز تعلق می‌گیرد. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی حق‌التدریس مدرسان این کارگاه‌ها را تا ۵۰ دوره در سال پرداخت می‌کند.

نحوه داورى

داوری در دو مرحله انجام می‌شود: آثاری که در مرحله نخست ۷۰ درصد امتیاز لازم را کسب کرده باشند به مرحله دوم راه پیدا می‌کنند. از میان آثار منتخب در این مرحله سه روزنامه (کشوری، استانی، ورزشی) و یک خبرگزاری انتخاب می‌شود. برای ۵ رسانه برتر در هر گروه، یک دوره انتخاب تصادفی دیگر (مربوط به شماره‌های دیگر، اما مشابه برای هر ۵ رسانه) نیز انجام می‌گیرد و معدل دو دور داورى، امتیاز نهایی خواهد بود.

زمان

برگزاری آیین اعطای جوایز در اختتامیه نمایشگاه مطبوعات در آبان هر سال خواهد بود.

منتخبان و جوایز

به همراه لوح یادبود «جایزه فرهنگستان به مطبوعات»، جوایز زیر نیز اهدا می‌شود.

ردیف	عنوان	جایزه نخست	جایزه دوم
۱.	روزنامه سراسری	۲۵ سکه	۱۵ سکه
۲.	روزنامه استانی	۲۵ سکه	۱۰ سکه
۳.	روزنامه ورزشی	۲۵ سکه	۱۰ سکه
۴.	خبرگزاری‌های عمومی	۴۰ سکه	۲۵ سکه
۵.	خبرگزاری‌های تخصصی	۲۵ سکه	۱۰ سکه
۶.	پایگاه خبری	۲۵ سکه	۱۰ سکه
۷.	نشریات فرهنگی اجتماعی	۲۵ سکه	۱۰ سکه
۸.	نشریات مروج علم برای عموم	۲۰ سکه	۱۰ سکه
۹.	جمع	۲۱۰ سکه	۱۰۰ سکه